

Sygn. akt I Ca 326/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Iwona Podwójniak

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSR del. Hanna Świdarska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa M. W. i W. W.

przeciwko S. W.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 1 czerwca 2016 roku, sygnatura akt III RC 25/16

1. oddała apelację;

zasądza od pozwanego S. W. na rzecz powodów M. W. i W. W. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 326/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 1 czerwca 2016r., wydanym w sprawie sygn. akt III RC 25/16, Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli, w sprawie z powództwa małoletnich M. W. i W. W. przeciwko S. W. o podwyższenie alimentów, alimenty należne od pozwanego na rzecz jego małoletniej córki M. W. i alimenty należne od pozwanego na rzecz jego małoletniego syna W. W., ostatnio zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 9 lipca 2012r. w sprawie sygn.

akt I 1C 162/09, podwyższył - odpowiednio - z kwoty po 330 złotych do kwoty po 500 złotych miesięcznie (pkt 1) i z kwoty po 270 złotych do kwoty po 400 złotych miesięcznie

(pkt. 2), poczynając od 15 lutego 2016r., oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

M. W. i W. W. pochodzą ze związku małżeńskiego J. K. oraz S. W..

Ostatnio alimenty na rzecz małoletnich powodów zostały ustalone orzeczeniem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 9 lipca 2012r., w sprawie I1 C 162/09. W dacie orzekania S. W. pracował w Ł. w (...) Sp. z o.o. na stanowisku mechanika, zarabiając miesięcznie 3 231,12 złotych netto, z czego około 852 złotych miesięcznie przeznaczal na dojazdy do pracy. Mieszkał samotnie w domu stanowiącym jego własność i samodzielnie ponosił wszystkie koszty związane z jego utrzymaniem. J. K. zamieszkiwała wspólnie z dziećmi w wynajmowanym mieszkaniu, uiszczając czynsz w wysokości 400 złotych miesięcznie. Pracowała w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy (...) w S. zarabiając miesięcznie 2 320,29 złotych netto. Dzieci uczęszczały do przedszkola, którego miesięczny koszt wynosił łącznie 400 złotych.

Obecnie J. K. pracuje w dotychczasowej placówce opieki społecznej w S. i miesięcznie zarabia ok. 2 200 złotych netto. Mieszka wspólnie z dziećmi w nowo zakupionym mieszkaniu w S.. Spłaca kredyt hipoteczny zaciągnięty na zakup mieszkania w wysokości po 429,95 złotych miesięcznie i pożyczkę zakładową w wysokości po 500 złotych miesięcznie.

M. W. ma 11 lat i uczęszcza do IV klasy szkoły podstawowej. Jest zasadniczo dzieckiem zdrowym, dobrze się rozwijającym, z niewielką nadwagą. Uczęszcza na basen oraz korzysta z odpłatnych korepetycji z matematyki. Na miesięczne koszty utrzymania małoletniej składają się: 57 złotych opłaty za wyżywienie szkolne (obiady i podwieczorki), 80 złotych korepetycje z matematyki, 100 złotych basen, 250 złotych żywność, 100 złotych środki czystości, 30 złotych telefon, 5 złotych składki klasowe, ok. 100 - 150 złotych zakup ubrań. Nadto matka ponosi koszty wyjazdów córki na wycieczki szkolne, zakupu przyborów szkolnych, ubezpieczenia szkolnego i komitetu rodzicielskiego, opłaca także córki wyjazdy na (...) Dziecięcy.

W. W. ma 9 lat i uczęszcza do II klasy Szkoły Podstawowej w S.. Chodzi na basen, którego miesięczny koszt wynosi 100 złotych, a ponadto trenuje piłkę nożną w miejscowym klubie sportowym. Na miesięczne koszty utrzymania małoletniego składają się: 57 złotych opłata za posiłki spożywane w szkole, 250 złotych pozostałe wyżywienie, 100 złotych środki czystości, 5 złotych składka klasowa oraz ok 100 - 150 złotych odzież. Nadto matka rocznie przeznaczal około 120 złotych na leki, które małoletni zażywa głównie w okresie wiosennym i jesiennym, 100 złotych na przybory szkolne, po 50 złotych na opłatę ubezpieczenia szkolnego oraz komitetu rodzicielskiego.

Miesięczne koszty utrzymania małoletnich powodów obejmują także koszty związane z ich rozrywką, edukacją pozaszkolną, standardowym leczeniem oraz korzystaniem z mediów wspólnie z matką zajmowanego mieszkania.

S. W. jest zatrudniony przez dotychczasowego pracodawcę na stanowisku mechanika, gdzie miesięcznie zarabia ok. 4 292 złotych. Na dojazdy do pracy wydatkuje około 450 złotych miesięcznie. Mieszka wspólnie z M. S., z którą zawarł oficjalnie umowę użyczenia części domu w zamian za doraźną pomoc w opiece nad dziećmi oraz drobne prace domowe. Jest właścicielem zabudowanej nieruchomości, dwóch samochodów osobowych i motoru. Na posiadanej nieruchomości rozpoczął budowę nowego budynku gospodarczo i garażowego.

Pozwany utrzymuje stały i systematyczny kontakt z dziećmi. Zgodnie z zawartą przed Sądem ugodą widuje się z dziećmi w 1 i 3 weekend miesiąca oraz w każdy wtorek i dwa czwartki w miesiącu, nadto spędza z dziećmi część świąt oraz połowę wakacji.

W 2015 roku małoletni spędzili u ojca za zgodą matki całe wakacje.

Małoletni w czasie pobytu u ojca pozostają na jego wyłącznym utrzymaniu, posiadają u niego zakupione przez ojca ubrania, obuwie, zabawki, sprzęt sportowy i turystyczny, otrzymują kieszonkowe.

Pozwany stara się spędzić z dziećmi czas w sposób atrakcyjny, organizuje wycieczki, wycieczki rowerowe, wyjazdy na basen, do kina. Dzieci jeżdżą na rolkach, łowią ryby.

W okresie wakacji wspólnie z dziećmi wyjeżdża na wypoczynek letni. Obecnie ojciec deklaruje także opłacenie dzieciom połowy kosztów zorganizowanego wypoczynku letniego, a w przypadku braku w tym zakresie zgody matki

na pokrycie połowy kosztów, opłacenie całości. Ponadto interesuje się on szkolnym życiem dzieci, czynnie uczestniczy w niektórych organizowanych przez szkołę wydarzeniach.

Sąd pierwszej instancji, powołując się na treść art. 138 k.r.o., stwierdził, że przy ocenie, czy doszło do zmiany stosunków należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu, a zatem zmianę w zakresie i stopniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego do świadczenia alimentacyjnego.

W oparciu o powyższe, zdaniem Sądu Rejonowego, w przedmiotowej sprawie - od czasu wydania ostatecznego orzeczenia, na mocy którego S. W. został zobowiązany do lożenia na rzecz dzieci alimentów w łącznej kwocie po 600 złotych miesięcznie - zmienił się zakres potrzeb uprawnionych oraz w pewnym zakresie sytuacja finansowa obojga rodziców małoletnich powodów.

Sąd Rejonowy stwierdził, że małoletni są obecnie uczniami szkoły podstawowej, zwiększyły się zatem ich potrzeby w zakresie wyżywienia, rozwoju indywidualnego, kultury, rozrywki, higieny osobistej i pozostałych aspektów towarzyszących dorastaniu oraz udziału w życiu społeczności szkolnej.

Zwrócono również uwagę, że J. K. obecnie uzyskuje zarobki na nieco niższym poziomie niż w 2012r., a dodatkowo korzysta ze wsparcia rządowego na dziecko w wysokości 500 złotych miesięcznie. Zarobki pozwanego uległy zaś wzrostowi.

W konkluzji stwierdzono, iż podwyższenie alimentów do kwoty po 400 złotych miesięcznie na rzecz małoletniego W. W. oraz do kwoty po 500 złotych na rzecz małoletniej M. W. jest właściwe i odpowiada z jednej strony usprawiedliwionym potrzebom uprawnionych, zaś z drugiej potencjalnym możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Sąd pierwszej instancji zwrócił także uwagę, iż realne koszty utrzymania małoletnich ponoszone przez pozwanego są wyższe niż płacone przez niego alimenty.

Pozwany wniósł apelację od powyższego wyroku, zaskarżając orzeczenie w części, tj. co do pkt 1 sentencji wyroku ponad kwotę 430 złotych płatną miesięcznie tytułem alimentów na rzecz małoletniej M. W. i co do pkt 2 sentencji wyroku ponad kwotę 370 złotych płatną miesięcznie tytułem alimentów na rzecz małoletniego W. W., zarzucając:

1/ naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w związku:

- z pominięciem wydatków miesięcznych i rocznych pozwanego ponoszonych na naprawy pojazdów samochodowych, ich bieżącą eksploatację i ubezpieczenie, pomimo iż są to wydatki konieczne z uwagi na codzienne dojazdy pozwanego do zakładu pracy oddalonego o 38 km od miejsca zamieszkania,

- z uznaniem, że sytuacja majątkowa pozwanego jest lepsza niż matki i z tego względu pozwany powinien w większej wysokości przyczyniać się do zaspokajania potrzeb dzieci niż matka z przyjęciem wysokości kosztów utrzymania dzieci, w oparciu o nieudowodnione i niespójne twierdzenia przedstawicielki ustawowej dzieci,

- z pominięciem faktu oszczędzania przez matkę dzieci środków pieniężnych na zakup mieszkania, która to okoliczność świadczy o dobrej kondycji finansowej przedstawicielki ustawowej.

2/ sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, wobec przyjęcie, że zarobki J. K. wynoszą około 2 200 złotych netto, w sytuacji gdy z treści rozliczenia rocznego za rok 2015 złożonego przez

przedstawicielkę ustawową do akt sprawy, wynika że dochód roczny netto po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne wynosił 35 698 złotych, co w przeliczeniu na wynagrodzenie miesięczne daje kwotę 2 974 złotych netto.

W oparciu o wskazane zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w pkt 1 wyroku ponad kwotę 430 złotych, płatną miesięcznie oraz w pkt 2 sentencji wyroku ponad kwotę 370 złotych, płatną miesięcznie.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie na ich rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszym rzędzie do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., należy zauważyć, iż powołując się na wydatki ponoszone na naprawę, bieżącą eksploatację i ubezpieczenie pojazdu, skarżący nie wskazuje, o jaką kwotę chodzi i jakie znajdujące się w aktach sprawy dowody wydatki te dokumentują. Powyższe nie pozwala na stwierdzenie o ocenę którego dowodu przez przyzmat zasad logiki i doświadczenia życiowego chodzi i jaki jest wpływ ewentualnego uchybienia w tym zakresie na treść rozstrzygnięcia. Jeżeli chodzi natomiast o zarobki matki małoletnich, to niezależnie, czy wynoszą one 2 200 złotych, czy 2 974 złote miesięcznie netto, nadal prawidłowa pozostaje konstatacja, iż są istotnie niższe od dochodów pozwanego i błąd w ustaleniach faktycznych w tym zakresie nie czyni zaskarżonego orzeczenia wadliwym, o czym również w dalszej części uzasadnienia.

Orzeczenie o świadczeniach alimentacyjnych musi być odniesione z jednej strony do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych, z drugiej do zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanych rodziców (art. 135 § 1 k.r.o.). Żądanie zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego uzasadnia każda istotna zmiana stosunków określających owe możliwości i potrzeby (art. 138 k.r.o.). Ponadto należy pamiętać, że wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego. W takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (art. 135 § 2 k.r.o.).

Oceniając zasadność zarzutów pozwanego w zakresie ustalonych kosztów utrzymania dzieci, należy poczynić ogólną uwagę, że ustalane przez sąd na potrzeby określenia wysokości świadczenia alimentacyjnego miesięczne kwoty niezbędnych na utrzymanie dziecka wydatków, są pewną wartością uśrednioną i nie mogą opierać się na precyzyjnym matematycznym wyliczeniu. Jest rzeczą oczywistą, że koszty utrzymania w poszczególnych okresach są różne. Wbrew jednak tezom apelacji, Sąd Rejonowy bardzo krytycznie podszedł do twierdzeń przedstawicielki ustawowej małoletnich w tym zakresie, dokonując ich weryfikacji w kontekście zasad logiki i doświadczenia życiowego oraz zaprezentowanych dowodów. Przyjęte jako niezbędne wydatki zostały określone na minimalnym poziomie. Poza ogólnym stwierdzeniem poddającym w wątpliwość prawidłowość ustaleń w tym zakresie, skarżący nie pokusił się o jakąkolwiek krytyczną szczegółową analizę poszczególnych kosztów, co czyni w zasadzie niemożliwym odniesienie się do tego zarzutu. W ocenie Sądu Okręgowego, określone przez Sąd Rejonowy kwoty odpowiadają zaś cenom określonych towarów i wysokości poszczególnych opłat. Trzeba także podkreślić, na co zwracał uwagę również Sąd pierwszej instancji, że wyliczenie kwotowe nie jest kompletne, nie obejmuje bowiem choćby kosztów mieszkania, mediów, wypoczynku, uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Nie sposób również zgodzić się z apelującym, że błędna jest teza Sądu Rejonowego, iż sytuacja materialna pozwanego jest lepsza aniżeli matki powodów. Zarobki J. K. nawet wg skarżącego są o ok. 1 400 złotych niższe. Co więcej, pozwany prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z drugą dorosłą osobą, co relatywnie zmniejsza związane z tym koszty. Zgodnie zaś z art. 135 § 3 pkt 3 k.r.o., na zakres świadczeń alimentacyjnych nie wpływają świadczenie wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195), które pobiera przedstawicielka ustawowa małoletnich. Należy także zauważyć, że to u matki dzieci przybywają na co dzień, co z jednej strony powoduje określone koszty związane np. z korzystaniem z mediów, z drugiej zaś oznacza, że

udział matki w osobistej pieczy i wychowaniu dzieci jest większy, co również, w świetle cytowanych przepisów, winno zmniejszać jej udział finansowy w obowiązku alimentacyjnym.

Na zakończenie należy zwrócić uwagę, iż od czasu ostatniego ustalenia wysokości alimentów na rzecz małoletnich upłynęły już ponad 4 lata. Zmiana stosunków dotyczy zarówno potrzeb dzieci, jak i możliwości zarobkowych pozwanego. Wbrew zapatrywaniu skarżącego, ustalenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego na łączną kwotę 900 złotych nie oznacza przerzucenia na niego kosztów utrzymania dzieci w znacznej mierze. Mając na uwadze jedynie koszty podstawowe (łącznie około 1 300 złotych miesięcznie), które jak już wskazano nie zawierają wydatków związanych z wypoczynkiem, rozrywką, kieszonkowym itd., zasadne jest stwierdzenie, że uwzględniono również konieczność partycypacji w kosztach tych matki, a zróżnicowanie obciążenia każdego z rodziców odpowiada dyrektywom art. 135 k.r.o.

Podsumowując, zakres ustalonego przez Sąd pierwszej instancji obowiązku alimentacyjnego pozwanego na rzecz każdego z jego małoletnich dzieci został ustalony w oparciu o kryteria art. 138 w zw. z art. 133 i 135 k.r.o. Tym samym zaskarżone orzeczenie ocenić należy jako w pełni prawidłowe, a apelację jako bezzasadną. Dlatego też Sąd Okręgowy - na zasadzie art. 385 k.p.c. - orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz małoletnich powodów kwotę 180 złotych, ustaloną według stawki minimalnej - § 4 ust. 1 pkt 9 w zw. z art. § 4 ust. 3 i § 2 pkt 2 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800).